

УДК 37 (477:44)

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТИ УКРАЇНИ ТА ФІНЛЯНДІЇ

Студ. К.С. Добрінова, гр. БПД-14

Науковий керівник доц. О.М. Внукова

Київський національний університет технологій та дизайну

У сучасних умовах освіта набуває особливого значення для накопичення людиною професійних знань та навичок. На сьогоднішній день багато людей прагнуть отримати якісну освіту. Все більше студентів та школярів з України бажають отримати освіту за кордом. Це змушує замислитися, чим же освітні системи інших країн кращі за українську. І оскільки система освіти у Фінляндії вважається однією з кращих серед європейських країн і славиться своєю якістю, саме її обрано для порівняння. За 20 років Фінляндія досягла істотних успіхів, посівши перше місце за результатами дослідження більш ніж 50 країн. Згідно з дослідженнями PISA, Фінляндія має найвищий рівень грамотності учнів серед усіх країн-членів Організації економічного співробітництва і розвитку. Завдяки ефективності державної політики рівень освіти фінів – один з самих високих у світі.

Мета і завдання. Мета наукового дослідження - розкрити особливості системи освіти України та Фінляндії на сучасному етапі. Завдання - вивчити і проаналізувати інформаційну базу з даної теми; виявити основні принципи навчання Фінляндії; ознайомитися зі структурою освіти в Фінляндії; вивчити основні принципи освіти в Україні; порівняти систему освіти в Фінляндії і України.

Об'єкт дослідження. Порівняння системи освіти та процесу навчання в Україні та Фінляндії.

У дослідженні були використані такі **методи**: аналіз психолого-педагогічної літератури з теми, синтез, порівняння, узагальнення.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Набули подальшого розвитку положення щодо порівняння систем освіти Фінляндії та України, вперше виділені позитивні риси освіти в Фінляндії, які рекомендовані для застосування в Україні.

Результати дослідження. Традиційна фінська система освіти складається з дошкільної освіти, базової середньої освіти, яка складається з двох рівнів: 1-6 класи і 7-9 класи. В 10 класі діти можуть підвищити рівень своїх оцінок, а потім – вступають у професійні коледжі чи ліцеї. Система вищої освіти Фінляндії складається з двох паралельних секторів: університетів (і прирівняних до них ВНЗ) і професійних ВНЗ.

У Фінляндії, як і в Україні, реалізується принцип безперервної освіти і надається можливість навчатися в будь-якому віці. Фінська освіта набула такого якісного розвитку завдяки виконанню таких принципів освіти: рівність шкіл; рівність навчальних дисциплін; рівність батьків, вчителів, учнів; безкоштовність освіти та все, що пов'язано з навчальним процесом; індивідуальний підхід до кожного учня; практичність викладання; довіра до вчителів, до учнів; самостійність учнів.

Основними принципами освіти в Україні є: доступність для кожного громадянина усіх форм і типів освітніх послуг, що надаються державою; рівність умов кожної людини для повної реалізації її здібностей; гнучкість системи освіти; єдність і наступність системи освіти; безперервність і різноманітність освіти; відповідність освіти світовому рівню. Структура освіти України включає дошкільну освіту, загальну середню освіту, яка складається з трьох ступенів: I – початкова школа (1-4 класи), II – основна школа (5-9 класи), III – старша школа (10-11 класи); позашкільну освіту; професійно-технічну освіту; вищу освіту та післядипломну освіту.

Система професійної освіти є складовою системи освіти України. Структура професійної освіти включає: професійно-технічну освіту; вищу освіту; післядипломну освіту; самоосвіту. Професійно-технічна освіта зорієнтована на здобуття робітничого фаху.

Фінська професійно-технічна освіта ґрунтуються на училищах. У трирічній програмі профтехучилищ півроку відведено на виробничу практику. У професійних коледжах та училищах навчаються люди різного віку. У всіх коледжах є програми перепідготовки дорослих - фіни переконані, що вчитися ніколи не пізно. Вища середня професійно-технічна освіта охоплює приблизно 75 кваліфікацій. Щоби закінчити всі програми, потрібно три роки, які забезпечують наступність для вищої освіти.

Вища освіта у Фінляндії поділяється на університетську та технічну. В університетах акцент робиться на підготовку дослідників з фундаментальних і гуманітарних наук. Вищі технічні школи («політехни») готують фахівців із прикладних спеціальностей. В університети вступають після ліцеїв, а в «політехнах» продовжують навчання близько 30-ти відсотків випускників професійних коледжів.

Порівнявши ці країни, можна сказати, що Фінляндія та Україна мають розвинену систему дошкільної освіти, присутня ідея профілізації шкіл, співпраці з батьками. Спостерігається також ряд деяких відмінностей між Фінляндією та Україною. Наприклад, якщо брати систему середньої освіти, то фінська освітня система значно відрізняється від української. Навчання триває лише 9 років, діє десятибальна шкала оцінювання, відсутня шкільна форма, домашнє завдання практично не задається, також відсутні екзамени та іспити. Фінські діти навчаються в однакових школах і класах незалежно від походження родини, соціального статусу та культури. Немає поділу на класи за вподобаннями чи вміннями. В Україні навчання триває 11 років, діє дванадцяти бальна система оцінювання, присутні екзамени, створюються профільні класи з поглибленим вивченням певних предметів. Також відмінні системи професійної освіти. В Україні існує багато професійних навчальних закладів, таких як професійно-технічні училища, професійно-художні училища, професійні училища, вищі професійні училища, центри підвищення і перепідготовки робітничих кадрів.

Висновки. Система освіти Фінляндії постійно реформується і вдосконалюється, чого не можна сказати про освітню систему України. На сьогоднішній день стан української освіти потребує значного реформування, адже освітні переваги, які має Україна, можуть бути швидко втрачені, якщо не буде сформульована загальнонаціональна освітня політика, яка б користувалася широкою підтримкою громадськості. Якщо держава не відновить свою відповідальність і активну роль в цій сфері, не здійснить глибоку і всебічну модернізацію освіти з виділенням необхідних для цього ресурсів і створенням механізмів їх ефективного використання, то рівень освіти в Україні так і залишиться на тому ж рівні. Основні можливі причини низького рівня освіти є невідповідність викладання вимогам ринку праці, низька матеріально-технічна база, слабка зацікавленість у якісній освіті, слабка мотивація до навчання, недостатня робота психологів та соціальних педагогів з відстаючими і слабкими учнями, низький культурний рівень студентів. На нашу думку, українська система освіти може досягнути високого рівня і бути конкурентоспроможною з системами освіти провідних країн, якщо модернізується, змінить ставлення до людей, які здобувають освіту, а головне переконає цих людей в тому, що освіта – це приємний процес здобуття знань, які в майбутньому принесуть користь.

Ключові слова: система освіти України, система освіти Фінляндії, принципи освіти, реформування освіти.